

3. SVJETSKA KONFERENCIJA PREDSEDNIKA PARLAMENTA

ŽENEVA,

od 19. do 21.7.2010.

DEKLARACIJA

Osiguranje globalne demokratske odgovornosti za opće dobro

1. Odgovornost i zastupanje leže u srcu demokratije. Parlament je centralna institucija svake demokratije kroz koju se izražava volja naroda, koja donosi zakone i na koju vlada treba računati. Mi, predsjednici svjetskih parlamenata, sastali smo se u Ujedinjenim narodima u Ženevi kako bismo diskutirali o tome kako naši parlamenti mogu pomoći osiguranju demokratske odgovornosti širom svijeta za opće dobro.
2. Od našeg posljednjeg susreta 2005. godine svijet je prošao složene i duboke promjene. Živimo u svijetu sve više polariziranom, koji karakterizira sve dublja ekonomska globalizacija povezana s radikalnim promjenama u međunarodnim ekonomskim odnosima i balansom moći. Također, uočavamo veću podršku multilateralizmu i promociji demokratije u međunarodnim odnosima.
3. Od 2005. godine ekonomski rast i razvoj osujećen je globalnom ekonomskom i finansijskom krizom. Iako može izgledati da globalna privreda danas pokazuje znakove oporavka, ekonomski temelji ostaju slabi s duboko ukorijenjenim strukturalnim problemima koji još uvijek nisu riješeni. Javni deficit u nekoliko država se pogoršao nakon intervencija u bankarskom i finansijskom sektoru. Negativan uticaj globalnog razvoja još uvijek se širi. Ekonomska kriza sjedinjena je sa izazovima koji se odnose na klimatske promjene, sigurnost hrane i energije, trgovinu ljudima, migraciju i javno zdravlje, za što još uvijek nema rješenja. Devastirajuće prirodne nepogode sve su nadmoćnije, a netradicionalne prijetnje sigurnosti kao što su terorizam, širenje oružja, promet droge, piratstvo i drugi oblici organiziranog kriminala postaju sve značajniji.
4. Terorizam koji potkopava mir, demokratiju i stabilnost i dalje je jedna od najozbiljnijih prijetnji s kojom se čovječanstvo suočava. Mi smo veoma odgovorni u omogućavanju našim vladama da se bore protiv terorizma provodeći sve relevantne rezolucije UN-a, međunarodne konvencije i sporazume. Podstičemo države članice da pokažu solidarnost i preduzmu zajedničku globalnu akciju protiv terorizma usvajanjem, što prije to bolje, sveobuhvatne konvencije protiv svih oblika terorizma.
5. Uvjereni smo više nego ikad da jedino radeći zajedno možemo uspješno riješiti ova i druga globalna pitanja i napraviti bolji svijet za sve narode. Iako možemo različito promatrati

pitanja politike i djelovanja, jednoglasni smo u svom uvjerenju da sve zemlje, velike i male, bogate i siromašne, trebaju djelovati zajedno i tražiti rješenja multilateralnim kanalima s Ujedinjenim narodima, što u biti garantira suverenu jednakost država. Mi još jednom potvrđujemo predanost svojih parlamenata da u potpunosti podrže ova nastojanja.

A. Parlamenti i demokratija

6. Naši parlamenti su državne institucije obilježene historijom i kulturnim naslijeđem svake od naših država. Ponosni smo na svoju suverenu nezavisnost, što je naše pravo, obaveza i što želimo zaštititi.
7. Prepoznamo da je demokratija stalan proces koji obuhvata sve parlamente i da je potrebno promovirati zdravu demokratsku praksu u okviru parlamenata, bez obzira jesu li oni nedavno osnovani ili postoje već stoljećima. Odlučni smo da pomažemo jedni drugima u ovim naporima, i to tako da jače institucije pružaju pomoć slabijim, razmjenjujući dobra iskustva za veću dobrobit svih, te uz stalnu brigu za potpunijim učešćem naših građana u državnom i globalnom upravljanju u interesu sveopćeg dobra.
8. Kao zajedničko tijelo svjetskih parlamenata, oslanjamo se na kolektivno iskustvo i mudrost naših članova. Zajedno se obavezujemo da učinimo naše parlamente reprezentativnijim, transparentnijim, pristupačnijim, odgovornijim i efikasnijim, omogućujući različitim komponentama društva da učestvuju u politici. Također ćemo promovirati standarde integriteta za parlamente i njihove članove, prepoznajući da je članstvo u parlamentu prije svega javna služba, te ćemo zagovarati najviše standarde etike i integriteta u javnom životu.
9. Demokratija se temelji na vladavini zakona i poštivanju ljudskih prava, zasnovanim na pravilu da ništa ne smije povrijediti ljudsko dostojanstvo. Još jednom ističemo potrebu da se osiguraju jednaka prava i mogućnosti za muškarce i žene, te tako promovira iskreno partnerstvo između njih u svim sferama. Zalažemo se za pomoć u promoviranju tolerancije i očuvanje različitosti, pluralizam i pravo na različitost, što također podrazumijeva zaštitu prava lica da pripadaju manjinama i autohtonim grupama.
10. Ističemo da udio žena u parlamentu danas nije zadovoljavajući i zalažemo se da se udvostruče naponi za ostvarenje međunarodno usaglašenog cilja - 30 % žena u parlamentima do 2015. godine - kao opći prosjek. Spremni smo boriti se protiv svakog oblika diskriminacije žena koja ih onemogućava da ostvare svoje težnje za veću uključenost u javni život.
11. Naglašavamo značaj ohrabriranja mladih da ulože svoju energiju, entuzijizam i kreativnost u napredak naših društava i promoviranje međusobnog razumijevanja. Tražimo od svojih parlamenata da razmotre zabrinutost i želje mladih ljudi, te podrže njihovo učešće u javnom životu.
12. Preokupirani smo široko rasprostranjenim shvatanjem politike kao zatvorenog prostora u kojem ima malo mjesta za suprotna mišljenja i razmatranje alternativnih politika. Učinit ćemo

sve što možemo da osiguramo da prava svih članova parlamenta budu zagwarantirana: oni moraju biti slobodni da govore bez straha od šikaniranja ili kažnjavanja, čak i kad nisu na stranačkoj liniji. Također, predani smo jačanju političke tolerancije među građanima i političkim liderima kroz edukaciju i komunikaciju.

13. Branjenje naših parlamenata, također, znači da ćemo biti otvoreni u svojoj osudi raspuštanja parlamenata zbog povrede nacionalnog ustava ili kad se članovima parlamenta samovoljno uskraćuje mandat ili se na drugi način krše njihova ljudska prava. Vidjeli smo nekoliko ovakvih slučajeva u posljednje vrijeme. Osuđujemo prisvajanje političke moći silom i proganjanje izabраниh zastupnika naroda.

B. Parlamenti na međunarodnoj sceni

14. Vjerujemo da će se, najvjerojatnije, svijet nastaviti suočavati s krizom koja će postaviti velike izazove za prevladavajući poredak. Međutim, takve krize, ako se njima upravlja demokratski, mogu biti odskočna daska za pozitivne promjene.
15. Zabrinuti smo da to sada općenito nije slučaj. Jaz demokratije je istrajan. Mnogi bi rekli da se širi. Oni koji nikad nisu imali pravo glasa, kad je riječ o domaćim ili globalnim pitanjima, i dalje su marginalizirani ili potpuno isključeni.
16. Dok se nedavne trzavice koje su počele finansijskom krizom umanjuju, milioni i dalje pate od naknadnog šoka. Za neizreciv broj ljudi, posebno u zemljama u razvoju, pogoršali su se svakodnevni izazovi za preživljavanje. Patnje će i dalje trajati te, ako se ništa ne učini, biti uglavnom ignorirane ili neprimijećene. I dalje smo uvjereni da je najbolji način da se premesti sve veći jaz između onih koji imaju sredstava za ugodan život i onih koji nemaju ništa da multilateralne institucije učinimo demokratskijim i reprezentativnijim, te uvedemo praksu njihovog učešća na međunarodnom nivou.
17. Došlo je vrijeme za širenje povjerenja. Današnji multilateralni sistem trebao bi dozvoljavati i imati mnogo više obzira za razmišljanja, osjećaje i težnje naroda svugdje gdje se ne čuje njihov glas.
18. Stoga još jednom pozivamo na veću uključenost parlamenata u međunarodnoj saradnji i ponavljamo preporuke koje smo davali na naše dvije prethodne konferencije. Ističemo da naši parlamenti moraju biti aktivniji u međunarodnim poslovima, uz doprinos međunarodnim pregovorima i njihov nadzor, kao i nadzor nad provođenjem sporazuma koje su sklopile vlade i, općenito, osigurati nacionalnu usaglašenost s međunarodnim normama i vladavinom zakona.
19. Izgradnja političke volje i javne podrške, te osiguravanje nacionalne odgovornosti i efikasne primjene međunarodnih sporazuma može se jedino ostvariti ako su parlamenti i njihovi članovi dobro informirani i aktivno uključeni, i na državnom i na međunarodnom nivou, u procese konsultacija i pregovaranja. Predani smo jačanju svojih kapaciteta kako bismo

ostvarili ovu ulogu, bez predrasuda u vezi s razdvajanjem vlasti, te pozivamo svoje vlade da s tim ciljem rade s nama. Kad god je to moguće, namjeravamo osigurati da se članovi parlamenata uključe u državne delegacije na najvažnijim sastancima Ujedinjenih naroda i na multilateralnim pregovaračkim forumima.

20. Naš angažman u međunarodnoj saradnji mora biti čvrsto ukorijenjen u svakodnevnom radu naših parlamenata, čiji se najveći dio odnosi na osiguravanje odgovornosti. Stoga je bitno da naši parlamenti imaju značajnu ulogu u nadzoru provođenja vladinih programa za rješavanje najvećih izazova kao što je siromaštvo, pristup vodi, klimatske promjene, sigurnost hrane i energije.
21. Ističemo sve veći značaj regionalnih i subregionalnih parlamenata i njihov doprinos međunarodnoj saradnji. Ponavljamo svoje ranije pozive IPU-u da još bliže sarađuje s ovim institucijama s ciljem jačanja međusobne povezanosti i djelotvornosti u globalnoj i međuregionalnoj parlamentarnoj saradnji.

C. Ujedinjeni narodi

22. Ujedinjeni narodi su najuniverzalnija, najreprezentativnija i najmjerodavnija međunarodna organizacija suverenih država i imaju nezamjenjivu ulogu u međunarodnim poslovima. Mi dajemo podršku Organizaciji i nastaviti ćemo razvijati saradnju s njom u skladu sa svrhom i principima Povelje Ujedinjenih naroda.
23. Ističemo reforme koje su dosad preduzeli Ujedinjeni narodi. Osnovali su nova tijela koja su počela dokazivati svoju vrijednost i koja rade kako bi ostvarila veću usklađenost svojih aktivnosti na državnom nivou. Postoji, međutim, potreba za daljnjom reformom kako bi se ojačala legitimnost i djelotvornost organizacije tako što će se ona učiniti demokratskijom i reprezentativnijom. Podržavamo Ujedinjene narode da nastave ovu zadaću, posebno revitalizirajući Generalnu skupštinu UN-a i reformirajući Vijeće sigurnosti da uzmu u obzir današnju stvarnost. Također, vjerujemo da države članice moraju uložiti više u razvoj, globalni mir i sigurnost, te ljudska prava i integraciju jednakosti spolova u sve programe i aktivnosti UN-a.
24. Podržavamo neumorne napore UN-a ka ostvarenju mira i sigurnosti u svijetu. Pozdravljamo što je ponovo u središtu preventivna diplomatija i izgradnja mira i ostajemo čvrstog uvjerenja da su demokratski, jaki i efikasni parlamenti od vitalnog značaja za održivi mir. Pohvaljujemo generalnog sekretara Ujedinjenih naroda zbog njegovog prijedloga za nuklearno razoružanje u pet tačaka i obavezujemo se nastaviti s naporima ka svijetu bez nuklearnog naoružanja.
25. Pohvaljujemo Ujedinjene narode zbog brižljivog očuvanja svjetskih razvojnih ciljeva u Milenijskim razvojnim ciljevima. Podržavamo ove ciljeve i 21 metu/cilj/ kako su oni prevedeni. Mnogo je učinjeno kako bi se ostvarili ovi ciljevi, ali ako se održe sadašnji trendovi, alarmantan broj ovih ciljeva možda neće biti ostvaren. Vlade, a posebno one u

industrijaliziranim državama, moraju poštovati obećanja koja su dale i financirati ovakva nastojanja bez obzira na teškoće nastale zbog finansijske i ekonomske krize.

26. U ovoj, kao i u mnogim drugim oblastima, svi dobivamo od izgradnje bližih i snažnijih odnosa između parlamenata i Ujedinjenih naroda. Milenijski razvojni ciljevi neće se ostvariti bez jakog osjećaja odgovornosti ujedinenjem napora. Demokratija, sigurnost, razvoj, ljudska prava i jednakost spolova su neraskidivo povezani. Naši parlamenti mogu učiniti više kako bi osigurali da se razvojni ciljevi uzmu u obzir u svakodnevnim aktivnostima i prenesu u državne programe i zakone. Slično, podstičemo svoje parlamente, kad razmatraju nacрте budžeta i zakona, da procijene svoj uticaj na ispunjenje ciljeva. Obavezujemo se da ćemo podržati ova nastojanja, pažljivo nadzirati napredak i uraditi svoj dio posla za ispunjenje ciljeva do 2015. godine.
27. Uviđamo da su Ujedinjeni narodi učinili već mnogo. Osvrnuvši se na prvi samit iz 2000., vidimo 10 godina ohrabrujućeg napretka. Naši parlamenti probudili su se u okviru UN-a i dobili ključnu ulogu u osiguranju zakonodavnih temelja za razvoj i jačanje vladavine prava, što je osnovno za razvoj. Ishodi posljednjeg samita su to potvrdili, posebno u oblasti pružanja pomoći za razvoj. Ujedinjeni narodi također su počeli uviđati potrebu da se podrže krhki parlamenti jer je to početak ponovne izgradnje država koje izlaze iz sukoba. Ujedinjeni narodi također su pokazali novi interes za stalno informiranje parlamenata o programima i aktivnostima UN-a.
28. Ipak, još mnogo toga treba uraditi, te očekujemo da Interparlamentarna unija pomogne u jačanju bližih i plodotvornijih poslovnih odnosa između Ujedinjenih naroda i naših parlamenata.

D. Interparlamentarna unija

29. Ponosni smo na IPU i njena dostignuća koja se protežu na tri stoljeća. Naši prethodnici koji su osnovali Organizaciju prije više od 120 godina i njihovi nasljednici pomogli su da se postave čvrsti temelji za međunarodnu političku saradnju i multilateralizam.
30. Danas je IPU međunarodna organizacija parlamenata. Ona omogućava političke debate, dijalog i saradnju u i između parlamenata. Ona promovira i brani demokratiju. Ona razvija standarde, širi dobre prakse i daje konkretnu podršku izgradnji demokratskih parlamenata. Ona otvara prostor našim parlamentima za podršku miru, sigurnosti i razvoju. Ona brani ljudska prava članova parlamenata i promovira poštivanje univerzalnih ljudskih prava, normi i principa. Ona radi na podršci jednakosti spolova i učešću žena u političkom i javnom životu. Ona pomaže našima parlamentima da rješavaju probleme sve opširnijih međunarodnih programa te da razvijaju parlamentarnu dimenziju u radu UN-a.

31. Pozivamo IPU da jača i racionalizira svoje programe podrške našim parlamentima i pomogne projekte saradnje među parlamentima. Gledamo na Organizaciju kao na centar kvaliteta vezan za parlamente i demokratiju i želimo vidjeti da IPU i dalje unapređuje svoj rad. IPU također može mnogo učiniti i pomoći našim parlamentima u rješavanju pitanja Milenijskih razvojnih ciljeva i borbi s nekim od današnjih najvažnijih globalnih izazova.
32. Izjavljujemo da je IPU međunarodno tijelo koje je najprikladnije da pomogne izgradnju odnosa između parlamenata i Ujedinjenih naroda. Kao posmatrač Ujedinjenih naroda od 2002. godine, IPU ovu ulogu obavlja sve uspješnije. Podržavamo IPU i Ujedinjene narode da prošire svoju saradnju i postave je na jače temelje.
33. U skladu s preporukama prve dvije konferencije predsjednika da se premosti manjak demokratije u međunarodnim odnosima, mi također podržavamo IPU da promovira veću odgovornost i transparentnost institucija Bretton Woods. IPU to može učiniti tako što će omogućiti direktnu interakciju između parlamenata i Institucija Bretton Woods, te pomažući jačanje kapaciteta parlamenata da obavljaju svoju ulogu u budžetskom procesu i ekonomskom odlučivanju općenito.
34. Pozdravljamo raspravu pokrenutu u IPU-u s ciljem jačanja njenih funkcija, promocije efikasnosti i razvoja saradnje s Ujedinjenim narodima i njihovim institucijama.
35. Zaključujemo svoje rasprave sa osjećajem opreznog optimizma. Svijet se suočava s mnogostrukim krizama u obimu bez presedana. Kako god bilo, kao nikad prije postoji zajedničko razumijevanje da se možemo boriti s ovim izazovima samo radeći zajedno i mi, koji imamo mandat naroda da ga zastupamo, učinit ćemo svoje. Mi u svojim parlamentima možemo i hoćemo uraditi svoj dio posla za osiguranje globalne demokratske odgovornosti za zajedničko dobro čovječanstva.